

REQUIEM EGY ÖREGASSZONYÉRT

(prózaversdráma)

KOPECZKY LÁSZLÓ

A különlegesen dresszírozott farkaskutya átugrott a kerítésen, és széttépte az arra sétáló csipkegalléros nénikét.

Az okos kutya ezután, mint pille reppent vissza a vaspalánkon, és vigyázzülésben várta, hogy megsimogassák a fejét.

(folytatása a 838. oldalon)

(folytatás az előző oldalról)

Ezt a történetet az élet írta (közönséges „é”-vel), és tudjuk, hogy ősválósága mekkora ripacs.

Ezért születik a költők, írók, humoristák miriádja, hogy megszépítse banális, érzelgő s elképzelhetetlen vadságokkal teli szövődményeit.

Nyers valóságában a lét vérig sebzi az érzékeny tudatot.

Mosolyognom kell az együgyű kritikuson, aki azt veti az író szemére, hogy meghamisítja a valóságot, holott kiálthatná inkább: „Bravó!” ... „Sikerült!!”

Az álhamisítók (realisták&naturalisták), akik szemmel láthatólag kopíroznak, kétszeresen is ellenszenvesek (utálatosak). Hideg fényét sugározzák a lávaizzású kegyetlenségnek.

Nem is rendőrért vagy mentőkért futok most. Keresem a költőt és társait.

Lássatok munkához, drága hazugok, mert már a rosszullettől szederjes a szám!...

REQUIEM EGY ÖREGASSZONYÉRT

Vér cseppent a csipkére. Csepp csak...
 Aztán a csattogó agyar alatt csordul, csobban,
 És csakhamar csupán;
 Csepp csöpp... Csöpp csepp,
 Végül egy csepp sem...

REQUIEM EGY Ö.-ért.

(novella)

Az áldozat egy kislány volt, akinek lelőtte kutyáját a törvényt-szolga.

A kislányt Lucynak hívták, a kutyát Bongónak.

Bongó kutyamenyországba kerül, az Ebek Urának színe elé.

„A” s z ó z a t:

... „Derék kutya voltál, Bongó, uradon, gazdádön kívül más urat nem ismertél, és nem feledkeztél el megharapni azt, aki a

szentelt magántulajdonban betolakodni szándékozott, de legalábbis megközelíteni látszott.

Híven teljesítetted, amire eleve neveltek. Ennél többet is tettél. Széttépted azt is, aki véletlenül tévedt a Credódba.

Jóhiszeműséged nem vitás.

Inkább száz ártatlan pusztuljon, mint egy bűnös megmaradjon!
C a v e c a n e m! . . .”

Lucy nem eszik.

Lucy átsírja az éjszakát.

A kutya-temetőben jeltelen sírokra virágot hord.

Lucy-t kiírátták az iskolából, ápolónői kísérettel leküldték a tengerparti üdülőbe.

Lucy a virágos sétányon napfényglóriás vasárnap délutánon megharapott egy öregasszonyt.

R. EGY Ő.-ÉRT

(mese 8—10 éveseknek)

Gyerekek, a hűség a legszebb emberi tulajdonság.

Mindig legyetek hűek.

Akármihez és általában . . .

Mesélek nektek egy történetet.

Így történt e mese:

Élt egyszer egy jóságos kereskedelmi utazó, s annak volt egy tündérszép felesége.

A szívén melengette, tenyeréből etetgette, úgy vigyázott rá, mint a mintakollekcióra. Otthagyva csapot-klienset, a legváratlanabb pillanatokban tudott betoppanni, hogy sürgősen megnézzze: megvan-e még szépséges házitündére.

Az asszonyka folyton megvolt, s csak örülni tudott a váratlan felbukkanásoknak, mert valahányszor megjelent a férje, mindig pénzt kért tőle.

Itt jegyzem meg, egyszer nemcsak hogy megvolt, hanem plusz eggyel tetézve. Csinos lovaskatona üldögélt ugyanis a pitvarban. Mint kiderült az asszony szavaiból, azért tért be, hogy megkérdezze: „Ez az út vezet amarra?”

Ám, miközben a nyájas mozgóárus eligazította, a vitéz lova három fej salátát elropogtatott a kertben.

Erre a férj irtózatosan megdühösödött, és elmondta mindennek a lovat. (Nagy a feje, lesz ideje búsulni!)

Másszor a járásbíró hetyke titkára téblábolt a konyhában, vicssorgó bulldogja pedig halálra ijesztette a kendermagas tyúkot.

A férj ismét irtózatosan dühbe gurult, majdhogynem ugatott a kutyára.

És ismét (n-edik alkalommal) a végrehajtó harmadik segédje, ez a szőke gyerek a hálószobán sertepertélt, ezalatt pedig papagája, aki egyébként a vállán szokott gubbasztani, kirepült a tornácra, és felmondott a bejárónőnek.

El tudják képzelni, hogy összeszólkozott ember és madár!

A papagájnak jól felválták a nyelvét.

— Szajkó vagy te! — mondotta. — Az én őseim Tanganyikából jöttek, a tiéd itt születtek a Banga-düllőben.

— Hogy az a tanganyikai, dohánytermelő, aprópénzhamisító...! (nem gyerekeknek való) — mondotta erre a magánlaksértett férfi, és ekkor elhatározta hogy. (!)

Teltek-múltak a napok...

Egy szép hajnalon a férj óriás farkaskutyával állított be.

— Hát ez meg? — kérdezte az asszony.

— Aquincumban vettem kutyavásáron, tavaly. Azóta vidéken domítom. Mindenkit széttép, aki nem te és én vagyok, amint a küszöböt átlépi.

Ettől kezdve az asszony még hűségesebb volt, mint mikor a postás, kefeügynök, rollószereelő, összeíró, telefonozni bekéredzkedő, bádogos, esernyőjavító, vereskeresztes, hátsó kertszomszéd, koldus, szerzetes, előfizetésgyűjtő, röplaposztogató, papírgyűjtő, tagdíjbeszedő, villanyóra-leolvasó, ciánózó, tüdőszűrő, útkarbantartó, biciklipumpa-kölcsönző... stb. találtatott a kerítésen belül.

Úgy, kislányok és kisfiúk, ti is hűségesek lesztek, ha majd felnőttek?

REQUIEM E.Ő-ÉRT.

(részlet a drámából)

FELESÉG: (a Férjhez beszél, aki nincs jelen) Tudod már?

FÉRJ: (képzeltbeli) Mit kéne tudnom?

Maurits Ferenc szövegrajza

FELESÉG: A hivatalban nem kerestek?

FÉRJ: Kereshettek... Nem voltam benn.

FELESÉG: (*felcsattan*) Hol voltál?!

FÉRJ: (*sóhajt*) Megint a régi lemez.

FELESÉG: Azt hiszed, féltékeny vagyok?

FÉRJ: Tudom, hogy eszedbe se jutna ilyesmi.

FELESÉG: Azért nem kell visszaélni a bizalmammal. Egyébként jól vagy?

FÉRJ: Eltekintve a...

FELESÉG: Eltekintve a?

FÉRJ: Semmi...

FELESÉG: Légy hozzám őszinte... Láttam, hogy reggel a cseppeket kerested. Felizgatott a mama.

FÉRJ: (*legyint*) A szokásos...

FELESÉG: Meg lehet érteni őt... Ebben a korban... Egy lábbal a temető küszöbén.

FÉRJ: Ugyan!... Meglátod mindnyájunkat eltemet.

FELESÉG: (*halkan*) Most már biztos, hogy nem...

FÉRJ: Tessék?

FELESÉG: (*hallgat*)

FÉRJ: Olyan különös vagy... Apropó!... Mért kellett volna engem a hivatalban keresni?

FELESÉG: Csak úgy kérdeztem...

FÉRJ: Te titkolsz előlem valamit!

FELESÉG: Nem... Hiszen úgysis hiába...

FÉRJ: Ne kímélj... (*keserűen*) Mára úgysis olyan nyomasztó napom van.

FELESÉG: Igen, hallottam... Összeszólalkoztatok a mamával a fürdőszoba ajtajában... Nem kellett volna olyanokat mondani.

FÉRJ: Tudom... És hidd el, nagyon bánt!... Nem is tudtam nyugodtan ülni az irodában. Elrohantam a legközelebbi büfébe, és felhajtottam egy keserűt.

FELESÉG: Igen... érzem rajtad.

FÉRJ: De az sem tudott eltompítani. Mert egy eszelős, róttam le-föl az utcákat... A katedrálisnál riadtam fel, mikor megkondult a déli harangszó.

FELESÉG: Nem kéne annyira bánkódnod.

FÉRJ: Rettenetesen fáj, hogy így viselkedtem... Egy szerencsétlen öreg hölgygel, akinek már senkije nincs a vilá-

gon, csak mi. ... Amíg tudott, segített, mindenét ideadta úgyszólván, s most, hogy semmije sincs, úgy bánunk vele, mint egy... Hát mondd, mért ilyen a z e m b e r?!

FELESÉG: Ne izgasd fel magad, szívem... Ilyen a világ sora... Mások is így viselkednek.

FÉRJ: Bánom is én, hogy mások milyenek! De én!... Én, aki szeretnék utána futni minden hulló falevélnék és megsimogatni... Én ezt nem élem túl...

FELESÉG: *(riadtan)* Mit akarsz csinálni?!

FÉRJ: Még nem tudom...

FELESÉG: Jaj, istenem! *(sírva fakad)*

(Léptek, a Férj jött haza, kalapját a fogásra dobja, beleveti magát a fotelbe, nyúl az újságért.)

FÉRJ: *(a valóságos, vígan)* Mi újság?

FELESÉG: *(tompán)* A mama... Elment örökre...

FÉRJ: *(szórakozottan)* Igen?... És mi van ebédre?

R — E — Ö
scy-fi

Imádom Mozartot.

Csupa napfény, virágillat.

Tegnap az éterben kalózkodva lecsaptam a Requiemjére. Most kazettába zárva itt nyugszik a tenyeremben.

Vakrepülésben felvételezek. Teljesen kiiktatom a rádió hangszóróját, csak a kazetta-karikák csillagküllős forgását figyelem. (És van egy pici hangerősség-szint-mutató, ha kiráng a veres mezőben, torzul a hang.)

Képzeld csak: hatvan percig ülni némán, és találgatni, hogy mit muzsikálnak.

Vannak felvételeim, amelyeket még vissza sem hallgattam. (Ajándék magamnak, pezsgőt bontok majd hozzá, ha eljő az ünneplés pillanat.)

Wolfgang Amadeus gyász-ódájának erővonalai földrengést sejtetnek.

A Kyrie tételcímeit mintha márványból faragták volna: ... DIES IRAE... TUBA MIRUM... CONFUTATIS MALEDICTIS.. és a lágyabb ívelésű LACRYMOSA.

Kristálypohárba Hennessyt csorgatok, leülök, behunyom a szemem. Kezem odatapogat a starter gombjához.

Susog a szalag...

Megremeg kezemben a pohár!

A hegyomlásként lezúduló zene helyett hűvös női hang:

... „Ma május 6-a van, szerda, Erminia napja. Az évszaknak megfelelő időjárásra számíthatunk, többfelé kisebb esővel.

Főbb híreink:

Aláírták a britt—norvég halászati egyezményt.

Az iraki kormányfő Marokkóba látogat.

Harmadik napja tart a párizsi metrósok sztrájkja.

Ma bemutatkozik az olasz kormány.

Egy tragikus kimenetelű eseményről adunk még hírt: egyelőre kiderítetlen okokból megtámadta és úgyszólván darabokra tépte a Rózsakert-villa előtt sétálgató öregasszonyt a speciálisan idomított, Bongó nevű farkaskutya. A karhatalom segítségével csakhamar ártalmatlanná tették a veszett fenevadat. A vizsgálat folyik.

Sport:

KÖLN: BRÜGGE 0:3 BEK-visszavágó...”

És utána a Requiem.

De nem tudok odafigyelni.

Hogy volt ez? ... Bongó... Rózsakert-villa?

Hogy kerülnek a hajnali hírek a Requiembe, s ami még elképesztőbb: az én villám s az én drága okos házőrzőm a közleménybe??

Persze, hangtalan felvételeztem, hamarébb kapcsolhattam be a készüléket néhány perccel. Becsapott a falióra!

CSAKHOGY...

Ma május 5-e van!!... Holnap lesz Erminia napja.

Lássuk! Itt a reggeli újság az asztalon. Igen: MÁJUS 5-E KEDD!... Indra-nap.

Egy apróbb cím az első oldalról: „HOLNAP MUTATKOZIK BE AZ ÚJ OLASZ KORMÁNY”

Percekig nem tudok mozdulni a dermedtségtől.

Félresöpröm a poharat. Palackból kortyolok.

Tompán zuhognak rám a Requiem hangjai.

Erőszakkal tépem ki magam az aléltságból. Durván visszapergetem a szalagot.

... Ezek még az előző felvétel, a TÜNDEKIRÁLYNŐ záróakkordjai. ... Most jön a Requiem ... illetve előbb még a ...

De nem jön semmi.

Meg-megszisszen a szalag, egyébként hangtalan pereg.

Úgy zúg fel a Requiem, hogy összerándulok, mint egy nyavalyatörős.

A híreket elnyelte a játszófej.

De most kapcsolok csak: ilyen kicsi szalagtávon nem is lehetett annyi szöveg!

Még egyszer visszafutok.

Hát persze ... s e m m i !

Lerogyok a székebe. Már nem dobog bennem az üstdob. Kezdek kisimulni a gonolat-gubancaim.

Igen, hát hogy is képzelhettem az én okos Bongómról ilyet. Hiszen úgy beszélek vele, mint egy emberrel ... És esküszöm: meg is érti! Tán többet is, mint amennyit kimondok.

Utolsó próba a TÜNDEKIRÁLYNŐ-REQUIEM közötti sávon.

Zéró és nulla és nagy-nagy semmi!

Hangosan felkiáltok, aztán együtt dúdolom a Lacrymosát a szalaggal.

Csengetnek.

Az ajtóban egy napszitta arcú férfiú dupla csövű vadászfegyverrel.

A nyomozótiszt arcából vad düh sugárzik.

— A kutyakiképzésnek szövetségi, sőt nemzetközi előírásai vannak. Azt nem unatkozó civileknek találták ki!

— Önök nem nyújtanak elégséges védelmet a polgárnak ...

Az asztalra csap.

— Itt csak egy vádlott van!

Lehajtom a fejem.

— Ha tudtam volna ...

— Lesz ideje gondolkozni rajta.

Int a kíséremnek.

Indulunk.

Hosszú folyosón konganak lépteink.

Az ügyeletes fülkéje előtt elhaladva a zsebrádióból a hajnali hírek utolsó mondatát hallom:

„KOLN:BRÜGGE 0:3”

R. EGY ÖREGASSZONYÉRT

(villámtréfa)

Idegen ötlet alapján írta: Főnagy Géza

Zenéjét szerezte: SÓ. T. Péter

A kosztümöket tervezte: Lutz Erika

Díszlet: Sajódi Vilmos

Berendező: Encsi G. László

Maszkmester: Piros Ádám

RENDEZTE: Mirtusz Frigyes m. v.

(Történik napjainkban egy főváros környéki sírkertben. Idő: háromnegyed négy és fél öt között.)

KONDOLEÁLO: Engedje meg, hogy a fájdalomtól elnémulva, egyetlen mondatban fejezzem ki mély részvétemet felesége édesanyja tragikus halálának alkalmából... Én tudom, milyen nehéz elveszteni egy családtagot.

FÉRJ: Mi az, hogy nehéz?... Majdnem lehetetlen!